

PATVIRTINTA

VĮ „Lietuvos prabavimo rūmai“ direktoriaus
2018 m. spalio 16 d. įsakymu Nr.(1.6)1-42

**ASMENIMS, KURIE VERČIASI SU TAURIAISIAIS METALAIS IR BRANGAKMENIAIS
SUSIJUSIA VEIKLA, SKIRTI NURODYMAI, KURIAIS SIEKIAMA UŽKIRSTI KELIĄ
PINIGŲ PLOVIMUI IR (AR) TERORISTŲ FINANSAVIMUI**

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šie nurodymai yra taikomi Asmenims, kurie verčiasi su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais susijusia veikla, apimančia prekybą ir (ar) kitas ūkines operacijas su brangakmeniais, tauriaisiais metalais, iš tauriųjų metalų ir (ar) brangakmenių pagamintais daiktais, įskaitant investicinį taurųjį metalą, ar kitu tauriųjų metalų ir brangakmenių turinčiu turtu, kurio vertė lygi arba viršija 10 000 eurų ar ją atitinkančią sumą kita valiuta, nesvarbu, ar sandoris atliekamas vienos, ar kelių susijusių operacijų metu, jeigu atsiskaitoma grynaisiais pinigais (toliau – Ūkio subjektas) ir nustato pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevenciją reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo Ūkio subjektų veikloje tvarką.

2. Šiame dokumente vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, apibrėžtas Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme (toliau – Įstatymas).

3. Ūkio subjektas, vykdydamas pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemones, vadovaujasi Įstatymu, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba) direktoriaus įsakymais ir šiais nurodymais.

KLIENTO IR NAUDOS GAVĖJO TAPATYBĖS NUSTATYMAS

4. Ūkio subjektas privalo imtis priemonių ir nustatyti bei patikrinti kliento ir naudos gavėjo tapatybę:

4.1. prieš atlikdamas vienkartinės pinigines operacijas arba sudarydamas sandorius, kurių suma lygi arba viršija 10 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, nesvarbu, ar sandoris atliekamas vienos, ar kelių susijusių operacijų metu;

4.2. kai kyla abejonių dėl anksčiau gautų kliento ir naudos gavėjo tapatybės duomenų teisingumo ar autentiškumo;

4.3. bet kuriuo kitu atveju, kai kyla įtarimų, kad yra, buvo ar bus vykdoma pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo veika.

5. Ūkio subjektas kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymą vykdo vadovaudamasis Įstatymo 9–15 straipsnių nuostatomis, taikydamas rizikos vertinimu pagrįstą metodą, naudojant:

5.1. įprastas kliento tapatybės nustatymo priemones ir procedūras;

5.2. papildomas kliento tapatybės nustatymo priemones ir procedūras sustiprintam kliento tapatybės nustatymui atlikti;

5.3. supaprastintas kliento tapatybės nustatymo priemones ir procedūras supaprastintam kliento tapatybės nustatymui atlikti.

6. Nustatęs pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmę, Ūkio subjektas praneša apie įtartina pinigine operacija ar sandorį Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai.

ĮTARTINOS PINIGINĖS OPERACIJOS AR SANDORIO STABDYMAS IR INFORMACIJOS TEIKIMAS FINANSINIŲ NUSIKALTIMŲ TYRIMO TARNYBAI

7. Ūkio subjektas, vadovaudamasis Įstatymo 16 straipsniu, privalo sustabdyti įtartina piniginę operaciją ar sandorį, išskyrus atvejus, kai to padaryti objektyviai neįmanoma.

8. Įtartinos piniginės operacijos arba sandoriai nustatomi:

8.1. atsižvelgiant į Įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijus, patvirtintus Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktoriaus 2014 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. V-240 „Dėl Pinigų plovimo ir įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijų sąrašo patvirtinimo“;

8.2. atkreipiant dėmesį į tokią klientų veiklą, kuri dėl savo pobūdžio gali būti susijusi su pinigų plovimu ir (arba) teroristų finansavimu;

8.3. vykdant kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymą;

8.4. vykdant nuolatinę kliento dalykinių santykių stebėseną, įskaitant sandorių, kurie buvo sudaryti šių santykių metu, tyrimą.

9. Ūkio subjektas, vadovaudamasis Įstatymo 16 straipsniu, ne vėliau kaip per 3 darbo valandas praneša Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai informaciją apie įtartinas pinigines operacijas ar sandorius.

10. Ūkio subjektas, vadovaudamasis Įstatymo 20 straipsniu, praneša Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai kliento tapatybę patvirtinančius duomenis ir informaciją apie vienkartinį atsiskaitymą su Ūkio subjektu grynaisiais pinigais, jeigu gaunamų grynujų pinigų suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.

11. Pranešimas apie įtartinas pinigines operacijas ar sandorius teikiamas neatsižvelgiant į piniginės operacijos ar sandorio dydį.

12. Tuo atveju, jei kliento piniginė operacija ar sandoris atitinka įtartinos piniginės operacijos ar sandorio požymius, o taip pat šių nurodymų 10 punkto požymius, Ūkio subjektas Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai pateikia abu pranešimus – pranešimą apie įtartina piniginę operaciją arba sandorį ir pranešimą apie vienkartinį atsiskaitymą su Ūkio subjektu grynaisiais pinigais, jeigu gaunamų grynujų pinigų suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą kita valiuta.

13. Pranešimai Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai teikiami vadovaujantis Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktoriaus 2015 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. V-129 „Dėl Informacijos, teikiamos pagal Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo reikalavimus, teikimo formų, teikimo schemas ir teikimo formų pildymo rekomendacijų patvirtinimo“.

INFORMACIJOS IR DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS

14. Ūkio subjektas, vykdantis atsiskaitymus grynaisiais pinigais, privalo tvarkyti šiuos registracijos žurnalus:

14.1. Įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nurodytų pranešimų bei įtartinų piniginių operacijų ir sandorių registracijos žurnalą;

14.2. vienkartinų piniginių operacijų arba sandorių, kurių suma lygi arba viršija 10 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, jeigu atsiskaitoma grynaisiais pinigais, nesvarbu, ar sandoris atliekamas vienos, ar kelių susijusių operacijų metu, registracijos žurnalą;

14.3. klientų, dėl kurių tapatybės duomenų teisingumo ar autentiškumo kyla abejonių, ar kyla įtarimų, kad yra, buvo ar bus vykdoma pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo veika, registracijos žurnalą;

14.4. klientų, su kuriais sandoriai ar dalykiniai santykiai buvo nutraukti Įstatymo 18 straipsnyje nurodytomis aplinkybėmis ar kitomis su pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos tvarkos pažeidimais susijusiomis aplinkybėmis, registracijos žurnalą.

15. Duomenys į registracijos žurnalus įrašomi chronologine tvarka, nedelsiant, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo piniginės operacijos atlikimo ar sandorio sudarymo.

16. Registracijos žurnalų duomenys gali būti saugomi elektroninėse laikmenose.

17. Registracijos žurnalai tvarkomi vadovaujantis Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-129 „Dėl Piniginių operacijų, sandorių ir klientų registracijos žurnalų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“.

DARBUOTOJAI

18. Ūkio subjektas, vykdamas atsiskaitymus grynaisiais pinigais, Įstatymo nustatyta tvarka prireikus privalo paskirti darbuotojus, kurie organizuotų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą ir palaikytų ryšius su Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba. Apie šių darbuotojų paskyrimą Ūkio subjektas privalo raštu pranešti Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai.

19. Ūkio subjektas privalo organizuoti specializuotus pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių mokymus savo darbuotojams, ypač tiems, kurie tiesiogiai dirba su klientais ir jų sandoriais.

VIDAUS KONTROLĖS PROCEDŪROS

20. Ūkio subjektas, vykdamas atsiskaitymus grynaisiais pinigais, vidaus kontrolės procedūrose turi detaliai nustatyti, kaip vykdo Įstatymo 29 straipsnio 1 dalyje nurodytas priemones.

21. Ūkio subjektas privalo peržiūrėti ir prireikus atnaujinti vidaus kontrolės procedūras:

21.1. gavus VĮ „Lietuvos prabavimo rūmai“ ar Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos nurodymą griežtinti taikomas vidaus kontrolės procedūras;

21.2. įvykus svarbiems Ūkio subjekto valdymo ir veiklos įvykiams ar pokyčiams;

21.3. periodiškai vykdamas vidaus kontrolės procedūrų įgyvendinimo bei pakankamumo stebėseną.

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Pasikeitusių Lietuvos Respublikos įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų nuostatomis būtina vadovautis iš karto, nelaukiant šių nurodymų pakeitimo ar papildymo.

23. Ūkio subjektas, pažeidęs šių nurodymų reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

24. Ūkio subjektų su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais susijusios veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priežiūrą vykdo Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba ir valstybės įmonė „Lietuvos prabavimo rūmai“ Įstatyme nustatyta tvarka.

25. Nustačius Įstatymo reikalavimų pažeidimus, poveikio priemonės parenkamos ir skiriamos Įstatyme nustatyta tvarka ir terminais.

26. Pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos klausimus, kurių neaptaria šis dokumentas, reglamentuoja Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas.

27. Ūkio subjektui, įgyvendinančiam pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemones, rekomenduojama pasitikrinti priemonių poveikį savikontrolės klausimynu (pridedama), kuris yra pagalbinė, bet neišsami, priemonė reikalavimų įgyvendinimui.